

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni število rač. št. 11.400

„JUTRA“

Uredba o izvrševanju javnih del

UKREPI IN ZAPOSLOTITVE BREZPOSELNIH.

Istočasno s končno ureditvijo kmečkih dolgov, je izšla v »Službenih Novinah« tudi uredba ministrskega sveta o izvrševanju javnih del, namenjena pobližanju brezposelnosti in prehrani siromašnega prebivalstva. Javna dela se bodo razdelila po banovinah in okrajih, zaposlili se pa bodo v prvi vrsti le brezposelni iz tiste banovine ali okraja, na katerega ozemlju se izvršujejo. Med javna dela, ki se morajo izvršiti, spadajo: javne ceste s pripadajočimi mostovi, ograjami itd., preskrba s pitno vodo, potom vodnjakov in vodovodov, obramba pred poplavi, osuševanje zemljišč, urejevanje rek in potokov, zdravstvena ureditev vasi, ureditev hudoznikov in pogozdovanje goličav. Izvrševala pa se bodo lahko tudi druga gradbena dela splošne koristi in take narave, da dajejo možnost zaposlitve večjega števila delavcev.

Za izvedbo določil te uredbe se ustanovi na sedežu vsakega okraja okrajni odbor za javna dela, na sedežu vsake banovine pa enak banovinski odbor. V okrajnem odboru so okrajni glavar, ki je obenem predsednik odbora in po en zastopnik vsake občine v okraju, ki ga določi občinski odbor sam. Pomožni organi odbora so pa strokovni referenti glavarstva. V okrajih, ki imajo cestne odbore, je v odboru za javna dela tudi načelnik tega odbora ali njegov namestnik. V banovinskem odboru so pa ban, ki je obenem predsednik, ter po en delegat vsakega okrajnega odbora v banovini, ki ga določi odbor sam. Pomožni organi odbora so strokovni referenti banske uprave in predsedniki upravnih odnosno nadzornih odborov javne borze dela. Okrajni odbor ugotavlja potrebo javnih del v področju okraja in predlaga banovinskemu odboru razpored njihove izvršitve s približnim iznosom stroškov. Program javnih del za vso državo določi ministrski svet na predlog gradbenega ministra v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje.

Javna dela se bodo izvrševala na podlagi pravilno odobrenih načrtov ali referatov, izvršitev del in nabav pa se more izvršiti tudi brez licitacije potom direktne pogodbe, v mešani ali čisti režiji. Odobrena javna dela bo izvrševala pristojna banska uprava. Ban bo odredil s posebnim odlokom način izvršitve vsakega posameznega odobrenega javnega dela ter odredil po potrebi upravitelja del in kreditov. Poraba kreditov se bo opravičevala vsak mesec s pravnimi plačilnimi dokumenti. Računi o porabi kredita, odobrenega za izvršitev javnih del, bodo podrejeni pregledu krajevne kontrole pri pristojni finančni direkciji. Izvršeno delo se bo

prevzelo po kolavdacijski komisiji, ki jo bo določil ban iz strokovnih organov podrejene mu banske uprave in enega predstavnika okrajnega odbora za javna dela ter izročilo pristojni oblasti, samoupravni korporaciji, odnosno ustanovi v nadaljnje vzdrževanje. Za vzdrževanje napravljanih in prevzetih objektov oziroma izvršenih del v pravilnem stanju so obvezne zainteresirane banovine, odnosno občine, v kolikor ta obveznost po obstoječih predpisih ne spada v dolžnost države in vodnih ali zdravstvenih zadrug. Ta obveznost se mora določiti prej, preden se začne javna dela izvrševati.

Za izvršitev teh javnih del v svrhu zaposlitve brezposelnih in prehrane siromašnih se osnuje pri Državni hipotekarni banki v Beogradu poseben fond za javna dela, v katerega se bodo stekala vsa redna in izredna sredstva. Med te dohodke je všteti povisek trošarine na bencin, mešani in čisti, od katerega se bo plačevalo sedaj za prvega 350, za drugega pa 500 Din od vsakega 100 litrov (doslej za obojega le 300 Din); trošarina na cement in apno, od katerega se bo plačevalo nova trošarina 15 Din od 100 kg, in 30 milijonov dinarjev na breme državnih proračunskih prilivov in doseženih viškov, ki jih bo finančni minister nakazal vsako leto. Največ 10 odstotkov od dohodkov državnega fonda se bo porabila za prehrano za delo nesposobnih siromakov, vse ostalo se bo pa razdelilo za zaposlitev brezposelnih pri javnih delih. V banovinski fond za javna dela se bodo pa stekali mimo drugega dohodki povisekov trošarine na vino in žganje. Ta povisek uvedejo banovine lahko po sklepu banovinskega sveta in z odobritvijo ministrskega sveta. Ta trošarina se bo morala plačati preden se dá vino ali žganje v promet. Banovinski odbori za javna dela pa lahko najamejo tudi posojila za izvrševanje javnih del, odobriti jih pa mora ministrski svet, a jamstvo zanje prevzame država. Za ta javna dela potrebno kamenje, pesek, zemlja itd. se lahko dobavljajo na državnih zemljiščih in iz javnih rek, v kolikor jih država ne potrebuje za lastne potrebe.

Člani banovinskih odborov za javna dela nimajo pravice do dnevnice; prejemali bodo, kadar bodo hodili na seje, samo povračilo dejanskih stroškov po odloku bana in iz fonda za javna dela. Člani okrajnih odborov za javna dela pa ne bodo prejemali ne dnevnice ne kakršnihkoli povračil stroškov. Uredba je bila objavljena v »Službenih Novinah« in je torej že v veljavi. Izvajanje se bo pričelo takoj, čim bo izdan za to potreben pravilnik.

Francoska rešitev brez rešitve

CHAUTEMPS JE SESTAVIL ZOPET SAMORADIKALNO VLADO, KI NIMA VEČINE. SAMO ŠTIRJE NOVI MINISTRI. UPANJE NA PODORO LEVIČARJEV IN ZMERNIH DESNIČARJEV. NOVI VLADI SO ŠTETI KRATKI DNEVI.

PARIZ, 27. novembra. Pogajanja za sestavo levičarskega karteja so se razbila in je zato Chautemps v zgodnjih jutrnjih urah sestavil svoj radikalno-socialistični kabinet, ki nudi naslednjo sliko: ministrsko predsedstvo Chautemps, pravosodje Barthou, zunanje zadeve Paul-Boncour, vojno ministrstvo Daladier, mornariško ministrstvo Sarraut, finance Bonnet, državni proračun Marchandeaux, prosveta De Monzie, kolonije Dalimier, javna dela Paganon, kmetijstvo Queille, trgovina Laurent-Eynac, delo Frot, pošta in promet Mistler, trgovska mornarica Bertrand, zdravstvo Marcombes, letalstvo Pierre Cot in pokojnine Ducot. Deljansko gre tukaj le za drugo izdajo Sarrautjevega kabineta. Nova vlada se je podala danes dopoldne ob 10. uri v Elizejsko palačo, kjer se je predstavila predsedniku republike in prisegla na francosko ustavo. V novi vladi so le 4 ministri, ki niso še bili zastopani v dosedanjih levičarskih kabinetih. Nova čisto radikalno-socialistična vlada računa

v zbornici na podporo levičarjev in zmernih desničarjev. Njena večina je še manjša, kakor jo je imel Sarrautjev kabinet in znaša komaj 200 poslancev. Neosocialisti so sodelovanje z vlado odklonili. Isto so storili tudi levičarski republikanci, ki jih vodi Flandin. Novi vladi se napoveduje le kratko življenje.

PARIZ, 27. novembra. Herriot je sodelovanje v novi vladi odklonil iz zdravstvenih razlogov, pač pa je izjavil, da je pripravljen zastopati Francijo v Ženevi in v drugih diplomatskih poslanstvih.

PARIZ, 27. novembra. Ker je bila vlada sestavljena šele proti jutru, ni mogel izraziti današnji jutnji tisk nobene jasne besede o njej. Splošno so listi mnenja, da bo mogel Chautemps dobiti zadostno večino, če bo le prilagodil svoj finančni sanacijski program zahtevam zbornice. Chautemps se baje tudi ne bo mogel izogniti znižanju uradniških prejemkov, pač pa bo to izvedel na drugi podlagi, kakor sta skušali Daladierjeva in Sarrautjeva vlada.

Konec zadnje demokracije v Italiji

RAZPIS NOVIH VOLITEV V PARLAMENT. REVIZIJA USTAVE. KANDIDATE IMENUJEJO KORPORACIJE IN USTANOVE.

RIM, 27. novembra. Te dni bo razglašen odlok o razpisu novih parlamentarnih volitev, ker je štiriletna doba sedanjega parlamenta že potekla. Novi parlament bo imel nalogo odobriti načrt nove ustave, ki ga bo izdelal veliki fašistični svet na svojem zasedanju prve dni decembra. Z reformo ustave bo parlament likvidiran, zakonodajna oblast pa bo prenešana na nove fašistične zakonodajne ustanove. Volitvam bo dal parlament nekaj značaj plebiscita, kakor je to bilo že leta 1929, ko se je prav tako morala vidno manifestirati solidnost fašističnega režima pred ostalim svetom. Na navedeni način bo parlament izginil, z njim pa bodo izginili tudi vsi ostali plebisciti kot sredstvo za izražanje narodne volje, ki jih smatra fašizem kot ostanek demokratskega sistema. V novo zbornico bo izvo-

ljenih namesto dosedanjih 400 kar 600 kandidatov, od katerih bo 200 kandidatov izbral veliki fašistični svet na predlog raznih fašističnih organizacij, ki niso včlanjene v sindikalnih zvezah. Od novih kandidatov bodo dobili: državni nameščenci 28, društvo fašističnih učiteljev 57, železničarji 5, poštni in brzojavni nameščenci 2, italijanske akademije 10, fašistični prosvetni institut 3, propagandistično društvo »Dante Alighieri« 1, društvo bivših bojevnikov 45, zveza invalidov 30, organizacija družin padlih borcev 1, pomorska liga 1, institut za gospodarsko kooperacijo 4, zveza italijanskih hranilnic 4, zveza delniških družb 1, konzorcij za melioracijo zemljišč 2, »Touring club« 1, »Olimpijski odbor« 1, organizacija »Dopolavoro« 1 in pa društvo »Tribarvnega traku« 1.

Pakt prijateljstva s Turčijo

BEOGRAD, 27. novembra. Sinoči je prispel semkaj turški zunanji minister Tefvik Ruždi bej. Sprejeli so ga poleg našega zunanjega ministra Jevtića še razni drugi diplomati. Tefvik Ruždi bej je dopotoval iz Grčije v Beograd zato, da skupaj z našim zunanjim ministrom svečano podpiše pakt prijateljstva med Turčijo in Jugoslavijo, ki je bil sklenjen, kakor znano, letos poleti v Ženevi ter da se porazgovori še o drugih vprašanjih, ki zanimata obe prijateljski državi.

Amerika za večjo oborožitev

WASHINGTON, 27. novembra. General Arthur Douglas je zahteval v ameriškem generalnem štabu, da se zviša število ameriške armade v mirnem času od 120.000 na 165.000 mož. Armada se mora motorizirati in modernizirati. Zvišati je treba število tankov in plače vojakov, ker število novincev pada, dočim se število beguncev stalno dviga. S 1200 bojnimi letali je Amerika komaj na četrtem mestu.

PREPOVED SLOVENŠČINE NA GROBEH.

GORICA, 27. novembra. Na področju goriške mestne občine je sedaj, kakor že doslej na področju tržaške, prepovedano staviti slovenske napise na nagrobne spomenike. Tudi slovenska rodbinska imena se morajo pisati v italijanski transkripciji.

LANDBUND SE VRNE V VLADO.

DUNAJ, 27. novembra. Včeraj je bilo v Beljaku v telovadnici tamkajšnjega Turnvereina zborovanje Landbunda, na katerem je govoril tudi bivši podkancelar inž. Winkler, ki je med drugim povedal, da je Landbund prejel od kancelarja dr. Dollfussa povabilo, naj zopet vstopi v vlado. Vodstvo kmečke stranke bo o tem razpravljalo v prihodnjih dneh. Za vrnitev v vlado bo stavilo neke pogoje.

ŠPANSKE VOLITVE.

MADRID, 27. novembra. Izid večerašnjih ožjih in naknadnih volitev v parlament še ni znan. Iz 12. okrožij manjkajo še vsi podatki.

Prvi stik med Francijo in Nemčijo

HITLER ZAHTEVA POSARJE IN ENAKOPRAVNOST. V ITALIJI SO ZARADI MOŽNOSTI DIREKTHIH POGAJANJ VZNEMIRJENI.

PARIZ, 27. novembra. Čeprav ni bilo objavljeno v Berlinu še nobeno uradno poročilo o vsebini predvečerašnjega razgovora med kancelarjem Hitlerjem in francoskim poslanikom Francoisom Poncetom, se vendar doznava iz krogov, ki stoje blizu Quaira d'Oorsaya, da je nemški državni kancelar ob tej priložnosti izrazil željo, naj bi se čimprej pričelo reševati vprašanje Posarja. Hitler nikakor ne želi plebiscita, ki naj bi bil izvršen po določah versajske mirovne pogodbe leta 1935. Po omenjenih informacijah je Hitler glede razorožitvenega vprašanja izrecno

zahteval, ne da bi se spuščal v podrobnosti, da se mora ugoditi zahtevi Nemčije, tako v kvantitativnem, kakor tudi v kvalitativnem pogledu.

LONDON, 27. novembra. Angleški tisk vidi v sestanku Hitlerja in Ponceta dober znak možnosti direktnega sporazuma med Nemčijo in Francijo za ohranitev miru.

PARIZ, 27. novembra. V Italiji so zaradi možnosti direktnih pogajanj med Parizom in Berlinom vznemirjeni, ker izločujejo italijansko posredovanje in stavijo Italijo pred dovršeno dejstvo.

Dnevne vesti

Iz prosvetne službe. Za ravnatelja nepopolne gimnazije v Murski Soboti je bil imenovan v IV. položajni skupini druge stopnje g. Mitko Ravter, dosedanj profesor istega zavoda.

Visok jubilej slovenskega znanstvenika. V soboto zvečer je proslavila prirodnoznanstvena sekcija muzejskega društva v predavalnici botaničnega inštituta ljubljanske univerze 80letnico profesorja Alfonza Paulina, enega prvih in najznamenitejših pionirjev naše botanične znanosti. Pri proslavi so se zbrali najodličnejši predstavniki slovenskega znanstvenega sveta, ki so v mnogih govorih očrtali velike zasluge jubilara za našo botanično znanost.

Izpremembi posestev. Mesarski podjetnik Mihael Hohnjec je prodal svojo hišo v Kejžarjevi ulici št. 4 trgovčevi ženi Mariji Kunstkovi za 395.000 Din, tovarnar Leopold Benčina pa svojo hišo v Mlinski ulici št. 28 posestnici Mariji Kranjčevi za 210.000 Din.

Prisrčen večer železničarjev-ekskurzistov. V soboto zvečer je priredila mariborska podružnica Združenja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev v Narodnem domu družaben večer na čast svojim tovarišem-ekskurzistom, ki so prispeli iz Beograda v Maribor in si ogledali mimo mestnih zanimivosti ter okoliških lepot tudi tukajšnjo železniško delavnico, kurilnico in osrednje materialno skladišče na koroškem kolodvoru. Ekскурzije se je udeležilo 40 slušateljev ekonomskega kurza pri generalni direkciji državnih železnic v Beogradu, ki so se zbrali iz vseh krajev države. Kurz je trajal tri mesece. Ekскурziste je vodil na poti v našo banovino višji svetnik generalne direkcije g. Ljuba Pandurovič, spremljala sta ga pa še predavatelja v tečaju, višji svetnik in generalni tajnik ZJNZB g. Jovo L. Bakić in kontrolor g. Fedor Vukoval. Ekскурzisti so bili zelo navdušeni nad lepoto Maribora in naših krajev, zlasti pa niso mogli prehaliti gostoljubnega sprejema v Mariboru. Restavracijski prostori so bili nabito polni in je potekel ves večer v prisrčnem prijateljskem razpoloženju. Goste je pozdravil predsednik mariborske podružnice ZJNZB g. Turnipej, ki se mu je zahvalil v imenu ekskurzistov g. Dimitrijevič. Veliko navdušenje je izzval tudi temperamentni govor višjega svetnika g. Jove Bakića. Na večeru sta sodelovala z vso vmeno orkester in pevski zbor »Drave«.

Tekmovanje za šahovsko prvenstvo Maribora. Včeraj se je v kavarni »Jadrin« odigralo 9. kolo in so bili rezultati v prvi skupini naslednji: Strniša je premagal Silo, Šavli Lukeša in Lešnik Biena. Partija Romeš-Jordan je bila prekinjena, ostale partije pa so bile prelozene. Viseča partija Konič-Romeš se je končala z zmago Koniča. Ostanek pa je par forfait zmagal proti Favaiju, ki je kot vodja turnirja odstopil od igre. Stanje v prvi skupini je sedaj naslednje: Ostanek 7 (1); Šavli 6 in pol, Strniša 6, Kramer in Konič 5 in pol (2), Lešnik 5 in pol (1), Lobkov in Kukovec 4 in pol (1), Jordan 3 in pol (1), Bien 3 in pol, Lukeš 3, Sila 2 in Romeš 1 točko. V drugi skupini se je odigralo predzadnje kolo in so bili rezultati ti-le: Kotnik je premagal Lorberja, Gobec mlajši je premagal svojega brata, Vrenko pa Hvalca. Viseča partija Gobec ml.:Kotnik se je končala z zmago Kotnika. Odigrali sta se tudi dve partiji iz prejšnjega kola in je Lorber zmagal nad Pišerjem, dočim sta Gužnik in Kotnik remizirala. Stanje v tej skupini je naslednje: Kotnik 7 in pol (1), Lorber 7, Gobec ml. 6, Pišer 5 in pol, Gužnik 3 in pol, Gobec star. 3, Trelec 2 in pol (2) in Vrenko 1 točko. Zadnje kolo v drugi skupini se bo odigralo v nedeljo 3. decembra. V prvi skupini se bo deseto kolo odigralo v sredo 29. t. m., vse viseče partije pa 1. decembra. Celotno tekmovalje se bo zaključilo 10. decembra.

Ljudska univerza v Mariboru. Dr. Drevi ob 20.15 bo opisal ob spremljevanju krasnih skoptičnih slik svoje potovanje po Švedskem g. dr. Spišit iz Zagreba. Zaradi praznika v petek ne bo predavanja. V ponedeljek 4. decembra bo »Literarni večer« g. Vika Podgorske.

Gasilski občni zbor. Včeraj dopoldne je bil v prostorih mariborskega gasilskega društva na Koroški cesti občni zbor gasilske župe za Maribor, desni breg. Zborovanje je otvoril in vodil župni predsednik g. Pfeifer in pozdravil vse navzoče, predvsem pa okrajnega glavarja g. Milana Makarja. Po predsednikovem, tajnikovem in blaginikovem poročilu je imel krepek nagovor okrajni glavar dr. Makar, nakar so sledile volitve novega odbora. Pri volitvah, za katere sta bili predlagani dve listi, je bila izvoljena naslednja kandidatna lista: predsednik Josip Klemenčič s Pobrežja, podpredsednik Alojzij Falež iz Rač, tajnik Simon Petrovič od Marije v Brezju, blaginjak Vinko Pšeničnik iz Rač, v odboru pa so: Karel Podlraški iz Slov. Bistrice, Vinko Leš.

AKADEMIJA SOKOLA MATICA

30. NOV. OB 20.
1. DEC. OB 15. URI

V NARODNEM GLEDALIŠČU

nik od Sv. Miklavža na Dravskem polju, Miha Medved iz Poljčan in Alfonz Kesler iz Studencev. V nadzornem odboru so: Miha Rižnar iz Zgornje Bistrice, Ivan Samastur s Spodnje Polskave, Franc Ribič od Marije v Brezju, Tomaž Kranjc iz Fram in Anton Glaser iz Bistrice pri Rušah. Z občnega zbora je bila poslana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, pozdravni brzojavki pa ministru za telesno vzgojo in gasilstvo dr. Hanžeku in banu dr. Marušiču.

Na glavni skupščini SPD v Kranju, ki je bila včeraj dopoldne, so se zbrali mno goštevilni planinci in delegati vseh podružnic naše osrednje planinske organizacije. Občni zbor je vodil predsednik dr. Josip Pretner, Mariborsko podružnico pa sta mimo ostalih delegatov zastopala inž. Šlajmer in ravnatelj in urednik »Planinskega Vestnika« dr. Josip Tomišek. Na občnem zboru so bila podana obširna poročila o pridnem delovanju in mogočnem razmahu našega planinstva. Po poročilih funkcionarjev se je razvila obširna debata o bodočih novih pravilih in o organizaciji reševalne službe. V širši osrednji odbor je bil za bodoče leto izvoljen za mariborsko podružnico inž. Šlajmer, kot namestnik pa Martin Ule iz Mežice. Namestnik nadzornika je Ivo Kvac iz Slovenjgradca, inž. Šlajmer bo med drugimi tudi delegat v Zvezi planinskih društev Jugoslavije. Nato je novi nadzornik g. Pučnik iz Ljubljane v daljšem govoru naglasil velike zasluge odstopivšega osrednjega nadzornika SPD g. dr. Senjorja za razvoj vseh podružnic SPD. Za njegovo veliko in nesebično delovanje mu je bila izrečena soglasno najiskrenejša zahvala. Prav tako pa je bilo izrečeno vse priznanje in najtoplejša čestitke g. dr. Josipu Tomišku, ki praznuje letos 25letni jubilej, odkar nad vse požrtvovalno in vneto ureja »Planinski Vestnik«. V svoji zahvali je g. dr. Tomišek obljubil, da bo urejeval list v splošno korist in na predek našega planinstva tudi še nadalje, če bo zdrav in živ, tudi še 25 let. Sledila je važna razprava o ustanovitvi mladinske organizacije, ki je potrebna, da vzgojimo kader bodočih zavednih planincev. Kongres Zveze planinskih društev Jugoslavije bo prihodnje leto v Skoplju in bo vozil tja iz Slovenije najbrže poseben vlak. Ob tej priliki bodo naši planinci napravili tudi celo vrsto izletov na razne planinske točke v južnih krajih države. Prihodnje leto pa bo tudi v naši banovini kongres slovanskih planinskih zvez.

Idrijski rojaki, vsi dijaki in profesorji idrijske realne in sploh vsi prijatelji, ki so kdaj živeli v Idriji, se naprošajo, da čimprej sporoče svoje naslove dr. Janku Tavzesu, direktorju pošte in telegrafa v Ljubljani.

Za mrtvo je proglasilo mariborsko okrožno sodišče Marijo Kreftovo z Biserjan, občina Sv. Jurij ob Ščavnici, ki je že 27. maja leta 1920. izginila brez sledu z doma.

Razpust društev. Na podlagi zakona o društvih, shodih in posvetih je postal pravomočen razpust raznih društev v naši banovini, med drugimi naslednjih: Katoliškega prosvetnega društva na Ptujski gori, pri Sv. Ani v Slov. goricah, katoliškega slovenskega izobraževalnega društva pri Sv. Trojici v Slov. goricah, nadalje Prosvetnega društva pri Sv. Antonu v Slov. goricah, pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, pri Sv. Križu v Rogaški Slatini, pri Sv. Marku niže Ptuja, v St. Janžu na Dravskem polju, v Konjicah, pri Sv. Bolfenku, pri Sv. Juriju ob j. ž., v Zrečah, Katoliško bralno in prosvetno društvo pri Sv. Benediktu v Slov. goricah ter Gospodarsko bralno društvo pri Sv. Urbanu pri Ptuj.

Opozorilo davčne uprave glede plačevanja občasnih taks. Ker zaostajajo takšni zavezanci gostilničarji pogosto s plačili taks, opozarjamo vse svoje člane na strogo zakonsko določbo, da je v njih lastnem interesu, da zadostijo svojim taksnim obveznostim vedno pravočasno. Proti zamudnikom, če le zamudijo par dni, se mora ne glede na eksekucijsko postopanje — brezpogojno uvesti kazensko postopanje in predpisati kazen. Gostilničarji morajo plačati to takso najdalje do 1. vsakega meseca. Če je 1. praznik potem je vplačati na drugega v mesecu.

Vozne olajšave. Zagreb od 30. novembra do 3. decembra perutninska razstava golobov in ptic pevk. Polovična vožnja pri povratku, veljavna od 27. nov. do 6. decembra. Legitimacije pri »Putniku«. Beograd 29. novembra skupščina jugosl. touring kluba. Polovična vožnja v času od 26. nov. do 3. decembra.

Zopet zverinski umor na Dolenjskem. V soboto dopoldne je bil odkrit sredi Vidna pri Krškem v neposredni bližini župne cerkve strašen umor, čigar žrtev je bila 63letna posestnikova in gostilničarjeva vdova Marija Juvancičeva. Več strank je pokojnico v soboto dopoldne ponovno iskalo v raznih zadevah, vendar so vedno našle večna vrata zaprta. Naposled so neki sorodniki v zli slutnji prišli v notranjost hiše skozi okno in našli v njeni spalnici Juvancičevo napoi klečečo in slonečo na stolu mrtvo. Bila je umorjena z velikim kuhinjskim nožem, in sicer ji je zadal neznan morilec silovit udarec z nožem v sence nad levim ušesom. Vsi predali v stanovanju so bili odprti in razmetani, kar dokazuje, da je morilec izvršil svoj krvavi zločin predvsem iz koristiljublja. Senovski orožniki so takoj uvedli natančno in obširno preiskavo ter je upati, da bo roparski morilec kmalu v rokah pravice. Pokojna Juvancičeva je bila znana kot premožna in varčna gospodinja in bila je zelo priljubljena pri vsem tamkajšnjem in okoliškem prebivalstvu.

Drzen napad iz zasede. V soboto popoldne je odšel na lov na srnjaka 50letni posestnik Anton Pihler iz Ciglenca pri Dupleku. Spremljal ga je njegov 22letni hlapec Franc Horvat. Ko sta se že v temi vračala po gozdni poti proti domu, sta nenadoma iz zasede počila dva strela in sta se lovca zadeta zgrudila na tla. Gospodar Pihler je dobil poln naboj, kakih 40 svinčenih zrn, v hrbet, dočim je bil hlapec zadet v desno nogo pod kolonom. Neznani zahrbtni napadalec, o katerem se sumi, da je bil kak divji lovec ali pa osebni sovražnik Pihlerjev, je izginil brez sledu v deževni noči, dočim sta bila obostreljenca prepeljana v mariborsko bolnišnico. Stanje posestnika Pihlerja je zelo resno.

Kino Union. Od sobote dalje bomba smeha »Nedolžnost z dežele« (Devica iz province) z L. Engliševom in Ralphom A. Robertsom. Posebno uspela veseloligra, polna humorja in smeha pod režijo slavnega režiserja filma »Paprike«, Karla Boeseja. V predpripravi senzacionalni večer »Neki gospod Gran« z Honsom Albersom in Karin Herdtom.

Grajski kino. Danes in jutri zadnji dan »Brod brez luke«. Izboren Harry Pielov film. V sredo začne velika senzacija za Maribor »Titani neba« (Junaki zraka), večer film »O ljubezni, tovarištvu in prijateljstvu med junaki zraka. Film je nemški.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shujšanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščanju na koži, tvorih uravna Franc-Jozefova voda izborna toli važno delovanje črevesja.

Na oboj gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 27. novembra. Zaprto.

Torek, 28. novembra ob 20. uri »Pop Cira in pop Špira«. Red C. Znižane cene.

Sreda, 29. novembra ob 20. uri »Studentje smo«. Red B.

»Pop Cira in pop Špira« po znižanih cenah. Zabavna dramatizacija Sremčevega romana »Pop Cira in pop Špira« je izzivala pri vseh dosedanjih uprizoritvah mnogo smeha. Prihodnja uprizoritev te komedije bo v torek, 28. t. m. za red C. Veljajo znižane cene.

Djuka Truhovič bo gostoval predvdoma sredi prihodnjega tedna. Opozarjamo že danes na to gostovanje priljubljene umetnika, ki je v Mariboru še v najboljšem spominu. Nastopil bo kot Dorosinski v Granichstädtenovi opereti »Orlov«.

V sredo 29. t. m. ponove domačo opereto »Studentje smo«, delo, ki ga odlikujeta živahna, v načinu jazza pisana glasba ter zabavna in komičnih situacij polna vsebina. Predstava bo za red B.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kaplasi zasluga »Franz Josefova« grenčica lahko izprazni črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cevov so izkazala, da služi »Franz Josefova« voda posebno dobro starejšim ljudem. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 95. številki: Izpremembo uredb o organizaciji ministrstva za promet in prometne službe; norme za označevanje regulacijskih načrtov za naselja; pristop Španije k bernski konvenciji za zaščito literarnih in umetniških del; pristop Palestine k pariški konvenciji za zaščito industrijske svojine.

Posestnik Vauhnik ob roko. Pred dnevi smo poročali, da si je skušal na ne-navaden, grozen način končati življenje posestnik Vinko Vauhnik od Sv. Miklavža na Dravskem polju. Na žico je navezal svoj žepni nož, nato pa s to obtežitvijo vrge žico preko električnega daljnovoda, ki ima napetost 10.000 voltov. Po čudnem naključju pa je ostal Vauhnik, ki se je zgrudil na tla s popolnoma ožgano celo desno stranjo telesa, živ, dočim je tok ubil delavca Franca Verdnička iz Hoč, ki je prihitel Vauhniku na pomoč in se je nevede dotaknil žice, spojene z daljnovodom. Vauhniku, ki je bil pripeljan na zdravljenje v mariborsko bolnišnico, so morali sedaj zdravniki amputirati desno roko, vendar pa njegovo stanje ni več smrtno nevarno.

Dve nesreči pri delu. Predvčerajšnjim je padel pri delu z voza 45letni hlapec Jakob Vrbancič iz Črešnjencev pri Ljutomeru tako nesrečno, da si je nevarno poškodoval desno roko. Podobna nezgoda je doletela prav tako pri delu 53letnega uradnika Ignaca Šuca iz Maribora, ki si je zlomil levo nogo. Oba ponesrečenca se zdravita v mariborski bolnišnici.

Nesrečen padec otroka. V soboto je padla 13letna hči prostornega mojstra Matilda Gašparjeva z lestve tako nesrečno, da si je poškodovala desno roko. Zdravi se v bolnišnici.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 1.3 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 0.6 stopinj C; barometer je kazal pri 13.7 stopinjah 726, reduciran na ničlo 724.3; relativna vlaga 91; od včeraj na danes je padlo 26 cm snega. Vreme je oblačno. Pod težo novo zapadlega mokrega in južnega snega se je potrgalo v Mariboru nič manj kakor 370 telefonskih prog. Telefonske žice so popadale na raznih krajih tudi na elektrovođe ter tako povzročile, da je električni tok v marsikaterem stanovanju le medlo brlel. Uslužbeni terenske sekcije so bili že od ranega jutra na nogah in so pridno popravljali povzročeno škodo. Mnogo so trnele tudi zunanje interurbanske telefonske in brzojavne napeljave.

Mati in dom, mati in šola

ZANIMIVO PREDAVANJE TONKE HINTERLEHNERJEVE V DRUŠTVU »ŠOLA IN DOM«.

Mariborsko društvo »Šola in dom« je priredilo 15. t. m. v dvorani Ljudske univerze zanimivo predavanje pod naslovom »Mati in dom — mati in šola«. Predavateljica ga. Tonka Hinterlehnerjeva, ki je po rodu Srbkinja, je uvodoma proslila številne navzoče poslušalce, naj ji poroste morebitnim slovničnim pogreškam, ker se je slovenskega jezika naučila iz ljubezni in visokega spoštovanja do slovenskega naroda. Dejala je tudi, da so pred njo predavali v društvu možje z globokim znanjem, njen namen pa je govoriti ženi in materi iz srca k srcu. Na to je nadaljevala.

Le mati je izbrana, samo mati je rešilna pot, po kateri se pride k srcu mladine. Mati je poklicana, da napravi red, disciplino, mir in zadovoljnost v našem vsakdanjem življenju. Radi tega bo morala pričeti prejkoslej skrbeti država, da bodo naše mladenke prav vzgojene za težek poklic vzgojiteljic svojih otrok, za poklic naobraženih gospodinj ali gospodinjstev pomočnic. Če se danes toliko posveča telesni vzgoji in sportu, pač ne more nikdo oporekati, če tudi mati in žena, ki je izvor in nosilka človeštva, če mati, ki rodi, doji in vzgaja, zahteva svoje pravice, zahteva pomoči v svojih stremiljenjih, ki so koncentrirana edino v ljubezni do otrok, do lastnega naroda in domovine.

Samo mati izoblikuje iz otroka vse sposobnosti, ki se pokažejo v poznejšem njegovem življenju. Vsa stoletja so naše uboge matere tvegale vse in čemu naj bi prvo svobodno pokolenje pustilo sledove, ki nam ne bodo delali častnega mesta v zgodovini? Zakaj naj bi prvo pokolenje rodilo samo sportne velike? In mladina temu ni kriva! Današnja mladina ni nič boljša in tudi nič slabša, kakor je bila vedno. Tudi nam ni potrebno vedno in povsod valiti krivde na svetovno vojno, saj smo izšli iz nje kot zmagovalci in ne kot ponižani premaganci. Prezgodaj so naše matere pozabile, kako so šle pred kratkim krivile hrbtenico pod tujim jarmom. Vendar pa so prav v vojni naše žene in matere pokazale pogum in nenstrašnost. Ena je žrtvovala za domovino svojega otroka, dva, tri ali celo več, druga je morebiti obupala, tretja, stota, tisoč njih pa so kot verige čez vso zemljo stegale roke in iskale izhoda iz svetovnega klanja in ubijanja.

Ali pa je to mogoče, da so to iste matere iz strašnih let svetovne vojne, ki danes obupane gledajo v novi čas? Ali je mogoče, da so to iste matere, ki so videle in doživele vse grozote in da te matere sedaj brezskrbno zro v novo ustvarjajočo dobo. Vse vprek dandanes zabavlja, kritizira, obsoja in graja. In koga napadajo, koga grajajo? Naše otroke! Pa naštevajo samomare, vandalizem, pretepe, pijančevanje, zločine, razbojništva in na dolgo in na široko pišejo o življenjski nesposobnosti in posirovelosti. Toda vprašajmo se, kje ima vse to svoj izvor. Žena, mati se zaveda in se mora zavedati, da je ona prva in edina, ki uravnava korake svojega otroka v življenje, bodisi, da je otrok iz male kmečke sobe, meščanske hiše ali razkošne palače.

Kar dobi otrok na materinih prsih, iz materinih rok s seboj v življenje, to je luč, ki mu sveti na temni življenjski poti. Ali je danes kje še mati, ki ne ve in se ne zaveda, da je ona tista, ki vzdržuje moč države, da je ona steber države, da je država žena, mati.

Govorim ženi v mestu, vendar pa bi me lažje razumela kmetka žena. Naše žene in matere so se v zadnjih letih preveč navadile posnemanja. Vse preveč rade kopirajo kar je tujega in zametujejo ter zapostavljajo domače ter pozabljajo na to, da gredo pri tem pogubi nasproti.

Skrbna mati se zaveda, da je slab film mnogo škodoval dušam naše mladine, ki so tako dovzetne za posnemanje. Kdo se je pri nas pobrigal, da bi se po naših kinematografih predvajali filmi, ki bi vplivali na vzgojo? Mar je bilo potrebno takoj po vojni uvažati v našo šibko državo filme, katerih razkošna in strastna vsebina ogroža duševni mir naše bodoče žene in matere. Emancipacija žene pa gotovo ni vzrok podivjanosti, da se tako izrazim, ker če bi otrok posnemal delavno mater, tedaj bi ne tičala že vsaki mlečni deklici cigareta v ustih, da o drugih grehih ne govorim. Če bi mladina posnemala matere, bi bilo danes vprašanje naše mladine rešeno.

»Čudovit je materin vpliv na sina, čigar zgodnja duševnost se je razvijala pod takimi utisi. Če pa mati doseže ta vpliv, potem postane preročišče za svojega otroka, a tega razmerja ne more razdreti noben poznejši znanstveni študij.«

Te besede je napisal profesor Pupin o svoji materi. Pri njem je bila mati vse, mati je bila samo mati.

Učitelji so neplačani dobrotniki za svoje delo. Predavateljica je nato opisala težave osnovno šolske učiteljice in njeno požrtvovalnost, nato pa nadaljevala: Matere naj ne bodo premehke, kajti tako dolgo, dokler je dom opora otroka, je mati za vse odgovorna. Četudi je današnja mladina sita starokopitnežev, čeprav je napredna in svobodna, vendar pa nima jasno začrtane poti. In križ je to, da današnja mladina ne zaupa nikomur, sama pa se ne zna voditi. In kdo je poklican, da jo vodi? Nikdo drug, ko mati s svojimi materinskimi nasveti, s svojo materinsko ljubeznijo. Zato ni problem mladine šola. Otrok mora najti doma mir, ker je mladinsko vprašanje tudi zakonsko vprašanje. Šola je sicer prva instanca. Tja pošiljamo otroke pripravljene in zato ne grajajmo šole. Otrok težko pozabi vsako zoper šolo izrečeno besedo. Mati ne sme pozabiti, da velja za učitelja tudi zakon, za

mater pa vest in ljubezen. Pošiljajmo svoje otroke z zaupanjem v šolo.

Problem doma in šole ter mladinski problem niso enostavni. In vendar so čisto žensko vprašanje. Samo mati ga bo znala rešiti. Dom mora postati otroku topla gruda, kjer sveti solnce — mati. Zato priporočam vsem materam, da ste silno oprezne ko razpravljate o šoli. Premislite vsako stvar, ker nepremišljen korak najstrožje sodi mladina sama.

Nato je predavateljica na široko razpravljala še o raznih drugih zadevah, ki se tičejo naše mladine ter žela vsesplošno pritrdjevanje in odobravanje. Zaključila pa je predavanje z besedami:

»Ko je naša generacija pred 20 leti slišala stopati na plan slovansko svobodo, je sanjala samo ene sanje: za nami prihaja jasna mladina, slovanstva, ki bo osvojila svet. In če bi v dušah mamic tlela iskra živega ideala, bi ta iskra žgala v mladih srcih plamen, ob katerem bi se raztalile ledene gore, ki so nastale po vojni med ljudmi in ki so prezeble nekdanj tako topla slovanska srca.

Pobrežje

Občinska seja. Preteklo sredo 22. t. m. je bila v Renčljevski dvorani druga redna seja novega občinskega sveta, na kateri so bili navzoči vsi odborniki. Odobrenju zapisnika zadnje seje in županovemu poročilu so sledile volitve v posamezne odbore in odseke, ki so naslednji: finančni, stavbni, socialni, cestni, reklamacijski, personalni in odseki za elektrifikacijo, za zgradbo mostu in postajališča na Teznem. Šolski odbori bodo izvoljeni za vsak okoliš posebej, v kmetijskem odboru pa so zastopane vse bivše samostojne občine. V smislu določil novega stavbenega reda je bil izvoljen za gradbenega strokovnjaka mariborski mestni gradbeni nadsvetnik inž. Černe. Gostilniška obrta sta bila dovoljena Angeli Šabedrovi in Berti Baumgartnerjevi. Cestni odsek bo proučil spojitve Delavske ulice z banovinsko cesto, nekaj prometnejših ulic pa bo dobilo več javnih svetilk. Za zastopnika občine je bil izvoljen v Gasilsko društvo obč. odb. Kašman. Nadalje je bilo odobrenih več manjših podpor nekaterim občinskim revežem, na prošnjo gostilničarskega združenja pa je bil podaljšan letošnji rok za vinski most do 20. decembra. V spomin na prvo svečano svojo sejo je občinski odbor na predlog obč. odb. Požarja preimenoval s soglasnim sklepom dosedanj Cesto na Brezje v Aleksandrovo cesto. V šolski odbor so bili izvoljeni gg. Matija Volk,

Anton Požar, Maks Kašman, Štefan Renčelj, Alojz Primc in Franc Ridl.

Tezno

Umrl je za jetiko v najlepši moški dobi ugledni mizarški mojster in posestnik g. Auer. Žalujemo ostalim iskreno sožalje!

V novem tezenskem šolskem odboru so gg. Josip Šabeder, Franjo Luknar, Ivan Lačen, Anton Žunko, Vladimir Leber in Konrad Pulko, katerih imena pač zadostno jamčijo za složno in uspešno sodelovanje med šolo in domom.

Poverjeništvu Jadranske straže na Teznem je bilo poverjeno učitelju g. Luknarju, ki že vodi podmladek JS na tukajšnji šoli. Vsi nacionalisti naj se priključijo kot člani te izredno važne organizacije. Celoten tezenski učiteljski zbor se je že včlanil.

Sobno streljanje za člane tezenske strelske družine bo odslej vsako sredo od 19. do 22. ure v Ahtikovi dvorani.

Užaljenost.

— Kako to, da ne pozdravljaš več gospoda svetnika? Če se srečata, gresta jezno in hladno drug mimo drugega. Kaj se je zgodilo?

— Bil sem dolgo let ljubimec njegove žene, ker pa sem se je naveličal, je on užaljen in se jezi name.

J. E. Rubin:

Roman iz ozke ulice

Srečavala sta se od jeseni vsak dan. Spočetka ga ni niti zapazila, dasi je bila ulica ozka tako, da se je komaj človek ognil človeku. Hodila je po nji vsak dan opoldne in zvečer, ko se je vračala domov, da se je izognila onim hrupnim oživljenim ulicam, ki jih napolnijo ob istem času razni ljudje iz uradov in šol, iz pisarn in trgovin in pohite na svoje domove. Kajti ni ljubila življenja, tistega glasnega šumnega, ki se razlega po obdruženih ulicah; ni ji bilo do ljudi in do sveta, ljubila je svojo samoto, svoj srčni svet, svoje sanje, svoj tihi mir. Zato je hodila po tej ulici, kjer je le redko prišel nasproti kak človek in je hitro švignil mimo nje. Tako je prišel tudi on in srečavala sta se vsak dan.

Prešli so meseci, tisti jesenski otožni, blatni in deževni, in nekoč se je zgodilo nekaj nenavadnega: Ko je hotel preskočiti lužo na ozki ulici, da bi se ji izognil, se je skoraj zaletel vanjo, ker se je izognila na isto stran; pri tem jo je nehoti pogledal in se opravičil:

»Oprostite, prosim...«

Ni ji bilo ljubo, da se je dogodil ta neumni primer. Zdelo se ji je, da bo poslej tako neprijetno srečavati se z njim. In res, ko ga je drugi dan od daleč zagledala, je bila v zadregi in bi se bila najrajši vrnila. Toda bilo je prepozno in čudno: dva človeka, ki sta se prej srečavala dan na dan in se nista niti opazila, sta šla zdaj drug proti drugemu, kakor da se je zgodilo nekaj, kar

ju je zvezalo z nepremagljivo silo. Ona je zardela in ni vedela, kam bi pogledala. Jezila jo je rdečica, ki jo je čutila na licu. Dih ji je zastajal, kakor da se ima zgoditi nekaj usodnega — on pa je šel mimo zamišljen in negotov, kakor da mu je srečanje neprijetno in ni vedel ali bi pozdravil ali ne. Švignila sta drug mimo drugega in se nista pogledala, kajti čutila sta oba, da zdaj ni več tako, kakor prej, ko sta se srečavala dan na dan kot neznanca. Niti ozreti se nista upala, ker se jima je zdelo, če bi se ozrl eden, bi se ozrl tudi drugi in izdala bi skrivnost, ki niti sama nista vedela zanjo. Skrivnost? Ali se more človek zaljubiti zaradi takega neumnega dogodka. Čemu? Koliko ljudi se tako srečuje dan na dan in dogodijo se razni primeri. Sklenila je, da ne pojde več po tej ulici. Toda čemu? Saj se ni zgodilo nič posebnega. In kdo ve, ali ni on sklenil isto? Morebiti ga sploh ne bo in ona pojde nemoteno po svoji ozki ulici. Morebiti pojde prej, morebiti pozneje. Ni treba, da bi šel prav ob istem času.

Ves večer je preživela v teh mislih. Jezila se je nanje, odganjala jih od sebe in si prigovarjala, da to sploh ni važno in da je popolnoma nepotrebno to vprašanje, ki je tako nagajivo plesalo okoli nje in se ni dalo odgnati.

»Morebiti je celo bolje, da grem. Tudi če se srečava. Če me ne bo, bo zapazil in bo mislil, da sem mislila nanj.«

Ves večer in vso noč in drugo jutro in ves dopoldne je premišljevala, kaj naj stori. Ko je bilo poldne, je odšla domov po glavni ulici. Bila je zadovoljna sama s seboj, kajti zdelo se ji je, da je zmagala in da bo konec nepotrebnih misli.

Toda misli so šle za njo.

»Morebiti on sploh ne misli name. Niti opazil me ne bo; to so same fantazije. Ali pa bo opazil prav zato, ker, ker...« Hitela je po šumni opoldanski ulici in se bala, da bi ga ne zagledala kje med množico.

»Uganil bi takoj, zakaj sem se izognila. Sicer pa, čemu bi se izogibala. Tujec mi je, kakor sem tujka njemu jaz.«

In zopet so šle ves dan z njo misli, ki so razreševale to neumno vprašanje. Zvečer je sklenila, da pojde opoldne zopet po ozki ulici. Ako je opazil, da je ni bilo, kaj si bo mislil. Bolje bi bilo, ko bi šla tudi včeraj, ne bilo bi teh pomislekov. Bilo bi kakor da se ni nič zgodilo. A zdaj? Mogoče bo mislil, da zaradi njega...

Opoldne je zavila po ozki ulici. Bilo ji je tesno pri srcu. Pospešila je korake.

»Najbrže ga sploh ne bo. Mogoče pojde tudi on po glavni ulici.«

Videla je, da prihaja od druge strani, kakor vsak dan. Skoraj ji je zastal korak. Začutila je rdečico na licu in vsa je trepetala od vznemirjenja. Zakaj? Čemu? Ali ni vse tako, kakor je bilo prejšnje dni? Prihajal ji je počasi nasproti. Tako je šel, kakor vsak dan, resno, tiho, zamišljeno in komaj v mislih je čutila njegove globoke oči. Ni se ozrla. Delala se je, da ga ne pozna. Kakor da ga ni videla še nikoli. Hitela je mimo, da ne bi bil opazil njene zmedenosti. Zdelo se ji je, da je vse srečno minilo. Toda čutila je, da se je ozrl nanjo, da jo je v mislih pozdravil in vprašal očitajoče:

»Kje si bila včeraj, da te ni bilo?«

In to je bilo naukiše, da je čutila te njegove misli.

»Ni res, ni res.« si je ugovarjala. Šel je mimo kakor vedno, niti pomislil ni.

A začutila je, da je obstal in se ozrl. Čutila je za seboj njegove oči. Hitela je naprej in se oddahnila šele, ko je zavila na široko cesto ob drevoredu.

In zopet so jo vse popoldne, ves večer, vso noč obdajale nemirne misli. Ali naj gre po ozki ulici, ali naj...

Razreševanje tega vednega in navidez tako nepotrebnega vprašanja, ji je postalo mučno. Čemu toliko razburjanja, zaradi tujega človeka. Ali ni vseeno, kaj misli o njej? Ako res misli? Čemu bi se umikal? Sklenila je, da se bo popolnoma pomirila in pojde svojo pot, naj pride ali ne pride.

Opoldne je šla po ozki ulici, zdelo se ji je, da je bilo vse razburjenje zadnjih dni nepotrebno. Ni čutila nikakega vznemirjenja. Šla je mirno in počasi, zdaj se ji je zdelo, da se bo pojavil na kraju ulice. Pa ga ni bilo. Zakaj? Ali se je zakesnil? Morda je tudi njemu neprijetno zaradi nje in je šel po glavni ulici, sicer pa zakaj bi izostal prav radi nje? Saj mogoče niti ne misli nanjo. Vsak dan hodi po svojih poteh.

Šla je počasi do konca ulice in se ozrla. Ni ga bilo. Kaj zato? Bolje je tako. Sedaj bo lahko nemoteno hodila svojo pot in ne bo več nepotrebnih zadreg. In vendar je obstala še enkrat, preden je zavila po cesti proti drevoredu. Čudno. Ko bi prišel sedaj, bi šla mirno svojo pot in bi se niti ne zmenila zanj. Tako je mislila. In vendar ni bilo tako. Ali ni čudno, da včasih človek ne razume samega sebe. Zdaj ji je bilo skoraj žal, da ga ni bilo, morda ga nikoli več ne bo

(Konec jutri!)

Sport

SK Rapid:SK Hermes 4:1 (3:1)

Mariborski Rapid je včeraj odigral v Ljubljani prvenstveno tekmo proti ljubljanskemu Hermesu ter po dobri in koristni igri gladko premagal svojega nasprotnika v razmerju 4:1. Sodil je g. Ramovž.

Stanje podzvezne prvenstvene tabele je sedaj naslednje:

Ilirija	5	4	0	1	25:11	8
Čakovečki SK	6	3	2	1	20:18	8
Železničar	5	3	0	2	18:12	6
Hermes	6	2	2	2	12:18	6
Rapid	3	2	0	1	10:6	4
SSK Celje	6	1	2	3	12:15	4
ISSK Maribor	5	0	0	5	6:23	0

Zadnja prvenstvena tekma v jesenski sezoni se bo odigrala prihodnjo nedeljo, in sicer se bosta srečala v Ljubljani Rapid in Ilirija. Preostale tekme (ISSK Maribor:SK Rapid in SK Železničar:SK Rapid) se bodo odigrale po sklepu LNP spomladi.

SK Mura:SK Drava 6:1 (5:0).

V prvenstvenem tekmovanju drugega razreda mariborskega okrožja sta se včeraj srečala v Ptujju SK Drava in mursko-soboška SK Mura. Tekma se je končala z visoko zmago Mure v razmerju 6:1. Igralci SK Drave se topot niso mogli znajti na igrišču. Večjega poraza jih je rešil odlični vratar. Dva gola za Muro sta bila dosežena iz 11-metrovke. Sodil je g. Bizjak iz Maribora.

V tej skupini izgleda prvenstvena tabela naslednje:

SK Svoboda	5	5	0	0	20:4	10
SK Gradjanski	5	4	0	1	19:8	8
SK Mura	5	3	0	2	18:6	6
SK Ptuj	4	1	0	3	8:14	2
SK Panonija	5	1	0	4	6:24	2
SK Drava	4	0	0	4	4:19	0

Ostale nogometne tekme.

Beograd: Jugoslavija:Primorje 5:1 (4:0).

Zagreb: Hašk:Concordia 3:1 (3:1).

Gradec: Sturm:Südbahn 4:0 (1:0);

Sportklub:Greinitz-Austria 11:1 (5:0);

GAK:Hakoah 3:1 (0:0); Kastner & Öhler:

Wacker 3:0 (3:0). Prvenstvene tekme.

Praga: Židenice (Brno):Viktoria Žižkov 2:1; DFC:DSV Brno 1:1; Slavija:

Viktoria (Plzen) 3:0.

Občni zbor mariborske kolesarske podzveze. Včeraj dopoldne je bil v hotelu Halbwidl redni občni zbor MKPZ. Otvoril in vodil ga je predsednik g. Markovič. V podzvezi so včlanjeni 4 klubi, in sicer SSK Maraton, Pošta in Edelweiß iz Maribora ter Drava iz Ormoža. Po poročilih posameznih funkcionarjev je bila izvoljena naslednja nova uprava: predsednik Markovič, podpredsednik Princ, tajnik Štuel, blaginik Mautner, tehnični referent Zedniček; odborniki Rozman, Kebrič, Halbwidl, Cverlin, Hetzl, Ružič, Nezmah, Grivec, Kovačič, Blagovič, Linič, Veselič in Seidler. Nad-

zorni odbor: Blažič in Ljubša. Z občnega zbora se je poslala vdanostna brzojavka Njeg. Vel. kralju Aleksandru, pozdravne brzojavke pa na ministra za telesno vzgojo in na kolesarsko zvezo v Zagrebu. Za redni občni zbor jugoslovanske kolesarske zveze, ki bo 3. decembra v Zagrebu, so se določili ti-le delegati: Markovič, Zedniček, Princ, Ružič in Linič.

Izredni občni zbor mariborske zimskosportne podzveze se je vršil včeraj dopoldne pri »Orlu«. Na dnevnem redu sta bili dve točki, in sicer sprejem novih pravil ter določitev točnega zimskosportnega programa. Zborovanja so se udeležili skoraj vsi v podzvezi včlanjeni klubi, kot delegat JZSS pa je bil navzoč g. Gnidovec iz Ljubljane. Glede zimskosportnega programa v letošnji sezoni smo že obširno poročali. Po občnem zboru pa je g. Gnidovec predaval za smuške sodnike.

Za tek »Osvobojenja«. Za vsakoletni tradicionalni prvo-decembrski »Tek Osvobojenja« skozi mesto Maribor, je z oziranjem na to, da je član SSK Maratona Maribor, g. Štefan Germovšek, že dvakrat zaporedoma zmagal in je potrebna samo še ena zmaga in pokal preide v njegovo trajno last, zelo veliko zanimanje. Mariborski SK Svoboda je prijavil do sedaj že 14 tekačev, istotako SK Železničar, ISSK Maribor in SK Jugoslavija, Celje, tako da se računa na rekordno število sodelujočih. Prosimo vse, ki se mislijo prijaviti, naj se požurijo, ker se prijave po preteku danega roka ne bodo upoštevale. Tek bo točno ob 11. uri dopoldan s ciljem na Trgu svobode, in sicer ob vsakem vremenu. — Načelstvo.

Posredovanje med kapitalom in idejo.

V Budimpešti je prišel izhajati nov list pod naslovom »Ideja«. List je tiskan v več jezikih in je njegov namen, da poišče bogataše za dobre in pametne ideje odnosno da opozori kapitaliste na te ideje. Po izjavi izdajateljev ima vsaka panoga svoj strokovni list, samo ljudje dobrih idej ga nimajo. Izdajatelji upajo, da bodo z glasilom pripomogli mnogim izumiteljem in književnikom z originalnimi idejami, ker bodo prav bogataši, ki bodo dali denar za list, pomagali sprovesti idejo v življenje. Doslej ima novi list že precejšnje število naročnikov.

Grob v starem hrastu.

Na starem pokopališču v Hanovru je čuden grob, ki nosi napis: »Nikdar me ne smete odpreti«. Nanesel pa je primer, da so grob kljub prepovedi odprli. V njem je počival pesnik Viljem, ki je umrl v marcu leta 1824. in so ga na njegovo izrecno željo pokopali v trhlo steblo hrasta, tako da je njegovo truplo stalo. Hrast pa je še rasel in tako truplo popolnoma zarastel.

Učenjak v službi ameriških zločincev

KIRURŠKO SPREMIN JANJE OBRAZOV.

Policija v San Franciscu je aretirala pred kratkim kirurga Teodorja Horrocka, ki se je dolga leta bavil s plastično spremembo obraznih črt zloglasnih ameriških banditov. Dr. Horrock spada med najodličnejše in najbogatejše kirurge kalifornijske prestolnice. Je obenem lastnik velikega zasebnega sanatorija, ki mu je donasal krasne redne dohodke, tamkajšnja družba pa ga je štela med svoje najspoštovanejše člane. Zdravnik je v predpreiskavi priznal, da je že štiri leta sprejemal čedne vsote od ameriškega podzemlja, v katerem je s pomočjo zelo spretnih, neznanih operacij reševal bandite ječe.

Da moremo dobiti pravo sliko o pomenu delovanja dr. Horrocka, moramo navesti nekaj takih primerov. V maju leta 1929. je bil najden najbogatejši posestnik Kalifornije Harry Bowers ustreljen v svoji delovni sobi. Dan pred svojo smrtjo je dvignil Bowers v neki banki četrtilijona dolarjev. Šofer Harryja Bowersa, Italijan Antonio Torrio, je izginil na dan zločina in ga je 40 detektivov zaman iskalo. Opis Italijana, ki je po ugotovitvah tudi že prej zagrešil krvav zločin, je bil razposlan mnogoštevilnim kriminalnim oblastem vsega sveta. Kljub temu pa Torrija nihče ni mogel izslediti.

V lanskem decembru je poneveril blaginjak Walpole, uslužbenec neke velike trgovske hiše, 90.000 dolarjev. In tudi ta človek je izginil brez sledu. Bil pa je edini med mnogimi zločinci, ki je bil najden že v »kratkih« 8 mesecih. Neki nameščenec istega podjetja je srečal nekega dne v letošnjem avgustu na sprehodu nekega človeka, ki je tiho brundal neko angleško znano popevko in pri tem udarjal s svojo palico takt po pločniku.

Čeprav je neznanec omenjenemu nameščencu obrnil hrbet, je ta vendarlo spoznal v njem svojega bivšega tovariša, ker je nosil isto palico kakor v času, ko je bil še blaginjak omenjene tvrdke. Nameščenec je poklical stražnika in mu kratko razložil svoj sum. Ko je po-

licijski kriminalni uradnik hotel v navzočnosti nameščenca aretirati neznanca, se je ta obrnil in nameščenec je na svoje veliko začudenje zagledal pred seboj popolnoma tuj, neznan obraz. Hotel se je že opravičiti, ko je neznanec nenadoma vprašal policijskega uradnika, kaj prav za prav hoče od njega. Tedaj pa je nameščenec z vso gotovostjo spoznal glas svojega bivšega tovariša in mu je to potrdilo njegov sum. Preiskava je takoj ugotovila, da je padel v roke pravice resnični Walpole.

Nekaj časa je sicer skušal tajiti svojo identiteto, naposled pa je vendar priznal, da je pravi Walpole. Obenem je tudi pojasnil, kako se mu je posrečilo tako dolgo skrivati se oblastem. S posredovanjem neklih članov podzemeljskega sveta je spoznal dr. Horrocka, ki je z malenkostnimi operacijami v treh tednih popolnoma spremenil njegov obraz tako, da ga niso mogli spoznati niti njegovi najboljši prijatelji. Prej je imel ta zločinec velik orlovski nos in majhne poševne oči. Po operaciji pa je dobil majhen nos, dočim so bile oči popolnoma ravno nameščene.

Dokler je bil Walpole v preiskovalnem zaporu, je bil dr. Horrock nevede pod najstrožjim policijskim nadzorstvom. Neki detektiv je odšel v sanatorij omenjenega slavnega kirurga in ga naprosil, da bi mu spremenil poteze obraza. Na vprašanje zdravnika, zakaj to potrebuje, je detektiv odgovoril, da je prišel v navzkrižje z oblastmi in bi želel, da ga ne bi nihče spoznal. Dr. Horrock je zahteval za svojo operacijo 6.000 dolarjev, vendar pa je končno na detektive prošnje popustil na 1.000 dolarjev.

Po aretaciji je dr. Horrock sporočil, da mu je zločinec Antonio Torrio plačal za operacijo 20.000 dolarjev, dočim mu je zloglasni bandit Buxton dal 10.000 dolarjev. Kirurg dr. Horrock je na ta način pomagal do drugega obraza nič manj kakor dvajsetim nevarnim zločincem.

Skrivnost severnega Atlantika

Ameriški parnik za globoka raziskovanja »Atlantis« se je vrnil te dni z dveletnega raziskovanja v zahodnih vodah severnega Atlantika. Z mnogimi znanstvenimi raziskovanji se je posrečilo ameriškim učenjakom dokazati, da je tudi v največjih globinah oceana pestro življenje, kar so dosedanje teorije zanižale. Obilno znanstveno gradivo sicer še ni urejeno, vendar se sme že sedaj trditi, da se bo nauk o življenju v morskih globinah močno razširil.

Glavno delo ekspedicije je bilo posvečeno vplivu svetlobe na življenje v morskih globinah. Doslej se je namreč trdilo, da v morskih globinah ne more biti nobenega življenja brez solčne svetlobe, ki je glavni pogoj za rastlinsko življenje. Ameriški biolog dr. Georges L. Clarke je izmeril množino svetlobe v globinah oceana in prišel pri tem do sen-

zacionalnih sklepanj, da namreč »nevidna solčna svetloba« prodira v obliki ultravioletnih žarkov tudi v največje globine in tako omogoča tamkajšnjim živim bitjem življenje. Mimo tega pa je imela ekspedicija še drugo nalogo raziskati nekatere pojave, ki se ne dajo razložiti z Darwinovo teorijo. Po tej teoriji so živim bitjem v morju polagoma izginjali vsi oni organi, ki niso več bili potrebni za življenje v globinah oceana. Medtem pa je sedaj ekspedicija naletela na ribe, ki imajo tudi v teh globinah oči. Učenjaki pa so še tudi ugotovili, da imajo te ribe tudi svoj lasten izvor svetlobe. Njihova telesa namreč vsebujejo tako množino fosforja in drugih fosforescirajočih sestavin, da lahko razsvetlujejo svojo najbližjo okolico.

Nerodno vprašanje.

— Milostiva, ali vas smem obiskati, ko ne bo vašega moža doma?

— Kako si dovolite tako vprašanje... Prišla bom sama k vam...

Mali oglasi

Razno

JOS TICHY IN DRUG.
Konces. elektrotehnično podjetje, Maribor. Slovenska ul. 16. tel. 27—56. proizvajajo elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestenecv, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

Stanovanje

TRISOBNNO STANOVANJE oddam s 1. januarjem v ogelni vili Koroščeva—Vilharjeva ulica. 4536

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO, solčno, oddam mirnemu, stalnemu gospodu. Naslov v upravi. 4533

Zgubljeno

REVEN. BREZPOSELNI DELAVEC

je zgubil v soboto na poti od Slomškovega trga po Orožnovi, Strossmajerjevi, Koroški, Vrbanovi in Smetanovi ulici, denarnico za drobšč. v kateri se je nahajalo 130 Din. Ker ni to njegova last, prosim poštenega najditelja, da isto odda v upravi »Večernika«. 7005

Dijaško stanovanje

DVA DIJAKA

sprejem v vso oskrbo. Smetanova ulica 23. I. 4537

ZA MIKLAVŽA

NAJLJUBŠE DARILO MLADINI

JUTROVE MLADINSKE KNJIŽICE

DOBITE JIH PO 12 DIN V UPRAVI »JUTRA« IN »VEČERNIKA« MARBOR, GOSPOSKA ULICA 11

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja in izraženega sožalja ob brdki izgubi naše iskrenoljubljene mamic, stare mamic, tete, gospe izrekamo tem potom vsem prav srčno zahvalo.

Marije Petan

Posebno se zahvaljujemo g. docentu dr. Matku, čast. sestram, gospodu županu dr. Lipoldu, g. poslancu Krejčiču za njegovo naklonenost, g. glavarju dr. Viherju, podglavarju g. Eiletzu z uradništvom desnega in levega brega, županu g. Vovku z odborom in pevskega društva »Jadran« ter vsem darovalcem prekrasnih vencev.

Maribor, dne 27. novembra 1933.

4532

Zalužili ostali.